

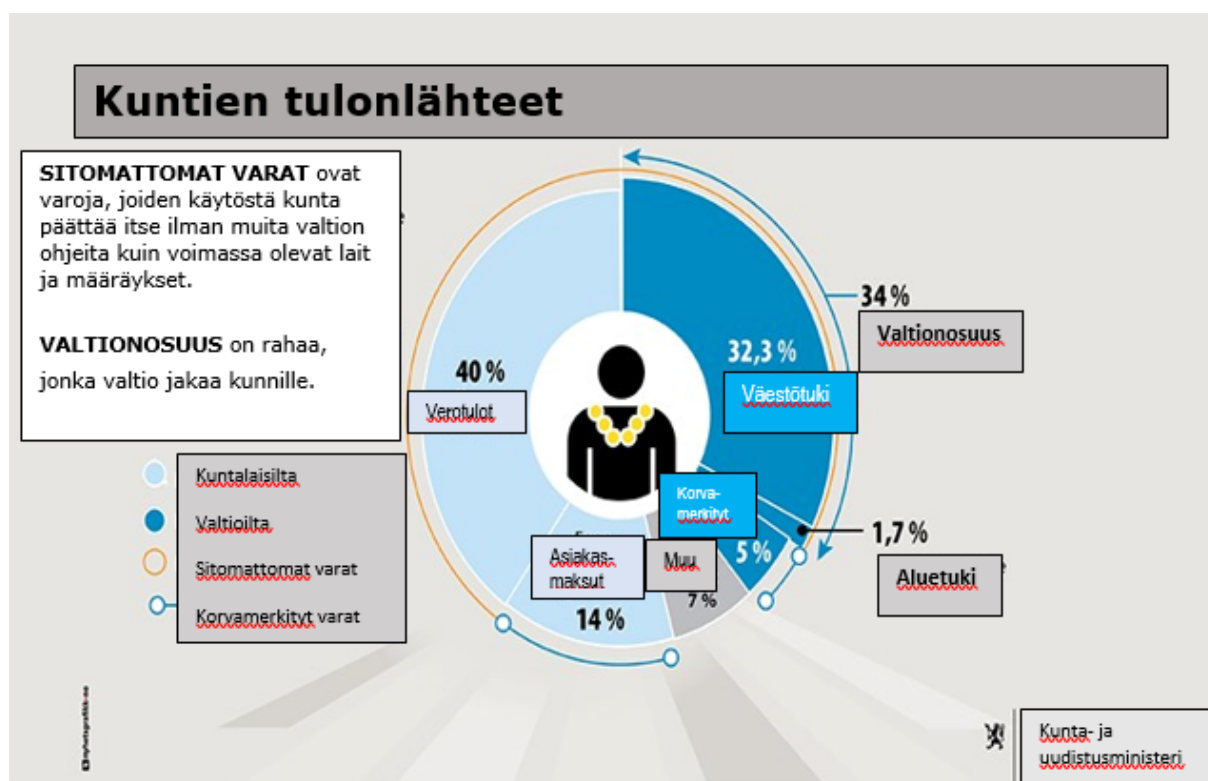
FAGFORBUNDET

Norjassa on kolme hallinnon tasoa: valtio, maakunnat ja kunnat. Kukin taso vasta tietyistä hyvinvointipalveluista. Valtion, maakuntien ja kuntien välisestä tehtävänjaosta päättää Norjan suurkäräjät.

Valtion taso koostuu suurkäräjästä, hallituksesta ja valtionhallinnosta. Paikallistaso on Norjassa jaettu kuntiin ja maakuntiin.

Kunnat ja maakunnat

Kuntien ja maakuntien osuus maan taloudellisesta toiminnasta on huomattava, noin 60 prosenttia maan julkisesta palvelutuotannosta. Toiminta rahoitetaan kunnallisverolla, valtionosuuksilla, korvamerkityillä valtionavustuksilla, alv:n kuntapalautuksilla, maksutuloilla ja joillain pienemmillä tuloilla. Veroprosentista päättää valtio. Kunnat ja maakunnat voivat itse päättää sitomattomien varojen käytöstä, sillä valtio ei ohjaa niiden käyttöä muuten kuin voimassa olevien lakien ja määräysten nojalla. Nämä varat jaetaan kunnille ja maakunnille käyttäen tasausjärjestelmää.

Norjassa oli vuoteen 2016 asti 19 maakuntaa. Suurkäräjien vuonna 2017 tekemällä päätöksellä maakuntajakoa muutettiin. Alueuudistus merkitsi sitä, että Norjassa on vuodesta 2020 lähtien 11 maakuntaa mukaan lukien Oslo, joka on sekä kunta että maakunta. Maakunnilla ja kunnilla on itsemääräämisoikeus useilla alueilla. Maakuntien tärkeimmät tehtävät ovat toisen asteen koulutus,

tiettyjen kulttuurilaitosten ylläpitäminen sekä muun muassa tienpitoon, sähköntuotantoon ja elinkeinoelämään liittyvät tekniset tehtävät. Maakunnat vastaavat julkisesta hammashoidosta.

Vuonna 2014 alkaneen kuntauudistuksen tuloksena kuntien lukumäärä on laskenut 1.1.2020 mennessä 428:sta 356:een. Kuntaliitokset koskivat 119 kuntaa, joista muodostettiin 47 uutta kuntaa.

Valtion sairaalat

Vastuu sairaaloista ja sairaanhoidosta siirrettiin valtiolle vuoden 2002 terveydenhuoltouudistuksessa. Toiminnasta huolehtivat alueelliset terveydenhuoltoyhtiöt. Sairaalat tarjoavat erikoissairaanhoidtoa. Terveys- ja hoivaministeriöllä on päävastuu kaikista Norjan sairaaloista, ja valtio omistaa julkiset sairaalat. Sairaalat on organisoitu neljän alueellisen terveydenhuoltoyhtiön alaisuuteen, ja kaikki niiden alaisuudessa olevat sairaalat toimivat omina terveydenhuoltoyhtiöinä.

Alueelliset terveydenhuoltoyhtiöt vastaavat siitä, että valtionosuus käytetään terveystalvueluja koskevien tavoitteiden, puitteiden ja prioriteettien mukaisesti. Alueellisilla terveydenhuoltoyhtiöillä on myös vastuu varojen käyttämisestä yksityisiin yrityksiin, mikäli se helpottaa terveystalvueluittisten tavoitteiden saavuttamista.

Pääasiassa valtionosuudet ohjataan suoraan maan neljälle alueelliselle terveydenhuoltoyhtiölle, jotka jakavat erityyppisiä määrärahoja julkisrahoitteisen sairaanhoidon piirissä toimiville palveluntuottajille. Palveluntuottajat ovat julkisia sairaaloita ja poliklinikoita (terveydenhuoltoyhtiöitä) sekä yksityisiä yrityksiä (sairaloita, asiantuntijoita, laboratorioita ja röntgenklinikoita), joilla on sopimus alueellisen terveydenhuoltolaitoksen kanssa.